

Pla de política lingüística per a la VIII legislatura

**El català, llengua comuna i de cohesió en
una societat moderna, oberta i plural**

MARC GENERAL D'ACTUACIÓ

La llengua catalana és actualment —amb l'excepció andorrana— la llengua no oficial en un estat més important i consolidada del continent europeu. S'estén sobre un territori d'uns 68.000 km² habitat per 13.254.100 persones i, segons una estimació feta a partir de les darreres enquestes realitzades simultàniament en el conjunt dels territoris que constitueixen la nostra àrea lingüística, el parlen 9.118.882 persones i l'entenen 11.011.168.

A Catalunya conviuen tres llengües oficials: el català, el castellà i la varietat aranesa de la llengua occitana. A més, la catalana és la llengua pròpia de Catalunya i la varietat aranesa de la llengua occitana ho és de la Vall d'Aran. El coneixement del català i del castellà constitueixen, simultàniament, un deure i un dret de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya, que el Govern de la Generalitat i les administracions a Catalunya han de garantir.

És lògic que, en una situació de desigualtat com la que encara es produeix entre el català (i l'aranès) i el castellà, els poders públics actuïn aplicant principis d'afirmació activa i atorgant una atenció especial a la llengua catalana, que és la que ha estat històricament bandejada i subordinada. Aquest és un principi bàsic de convivència equitativa, que no es pot entendre com a signe de parcialitat o de politització de la llengua; ans al contrari, constitueix una exigència compensatòria que transcendeix llargament l'ideari de qualsevol opció política i que ha estat tradicionalment subscripta per una àmplia majoria dels ciutadans i ciutadanes d'aquest país i dels grups polítics catalans.

Tanmateix, el català no presenta el símptoma característic de les llengües en recessió que consisteix en la suspensió de la transmissió de la llengua de pares i mares a fills i filles. Al contrari, en un nombre significatiu de famílies que no tenen el català com a primera llengua, aquesta és la llengua que es transmet a la descendència. És a dir, els catalans i catalanes fan servir més el català amb els fills i filles que no pas amb els pares i mares. En els inicis del segle XXI, però, la llengua catalana presenta dèficits en molts àmbits d'ús i s'enfronta, a més, als reptes que planteja una intensa situació

mundial de contacte lingüístic, estimulada per l'establiment d'un nou espai global econòmic i comunicatiu i pel desplegament de grans moviments de població. En conseqüència, els canvis impulsats per la mundialització plantegen noves exigències a les persones, a les societats i a les administracions, que han d'atorgar una atenció preferent al paper de les llengües en l'educació i que, tal com recomanen la UNESCO i la Unió Europea, faran bé de procurar que la ciutadania assoleixi progressivament una competència funcional satisfactòria en català, en castellà —i en aranès, a l'Aran—, i en anglès i en una altra llengua estrangera, que els permeti mantenir relacions personals, professionals i culturals en l'àmbit local, estatal i internacional. D'altra banda —i per primer cop a Catalunya, en molts anys—, és possible comprovar l'existència d'un percentatge de població adulta nouvinguda que no coneix ni el català ni el castellà.

En conseqüència, tant l'acció de govern de la Generalitat de Catalunya com l'actuació de les altres administracions existents a Catalunya han de servir per promoure un règim de convivència lingüística en l'àmbit públic que faci efectiu el respecte als drets lingüístics recollits en el marc legislatiu vigent i que garanteixi l'acollida de les persones nouvingudes. Amb aquesta política es pretén de compatibilitzar adequadament dos objectius igualment irrenunciables: que el català esdevingui —i no pas en menor mesura que el castellà— llengua comuna i de cohesió social, compartida per tota la ciutadania, i que tots els ciutadans i ciutadanes, independentment de quina sigui la seva llengua habitual, puguin participar en la vida pública, exercir els seus drets en condicions equitatives i mantenir relacions interculturals satisfactòries. Aquests objectius s'han d'assolir garantint la no-discriminació lingüística i amb la convicció que l'avenç del coneixement i de l'ús del català no s'ha de veure com un objectiu que impliqui el retrocés del castellà, ni el castellà s'ha de considerar com un obstacle per a la consolidació del català.

Les condicions perquè una llengua com la catalana es pugui desenvolupar plenament es poden sintetitzar en tres de bàsiques: la primera, que les persones que la parlen la utilitzin en els seus entorns habituals, la transmetin als fills i filles i possibilitin espais d'ús oral perquè les persones que arriben a Catalunya, i també les que essent catalanes no han fet el pas de parlar-la, la puguin aprendre i la parlin; la segona, que

aquesta llengua sigui la que identifiqui col·lectivament el poble que la parla, més enllà de les identificacions individuals; la tercera, que es doni la voluntat política de treballar eficaçment per assegurar-ne la vitalitat. Així doncs, cal que tothom que viu a Catalunya conegui el català i que qui el vulgui utilitzar ho pugui fer en qualsevol circumstància i a tot arreu. Així mateix, cal que l'oferta de productes, béns i serveis de gran consum en aquesta llengua es generalitzi.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

El Pla de política lingüística té com a missió potenciar l'ús del català en totes les vessants de la nostra vida tant pública com privada. És per això que el Pla apunta dues vies estratègiques que si bé no s'esgotaran en aquesta legislatura sí que trobaran un reflex important en els objectius operatius i actuacions que durem a terme.

Les dues línies estratègiques són:

- 1. Fomentar l'ús social del català**
- 2. Fer de la política lingüística una política pública amb caràcter transversal**

Es tracta de dues línies estratègiques de gran abast que defineixen l'esquema dins el qual s'han de planificar les actuacions fonamentals d'aquesta legislatura, començant pel desplegament de les polítiques necessàries per desenvolupar la reforma introduïda, en matèria d'ordenació lingüística, per l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006.

Atès que l'Estatut d'autonomia de Catalunya fa de la varietat aranesa de la llengua occitana, llengua pròpia de l'Aran, també llengua oficial a Catalunya, el Pla incorpora el foment del coneixement i l'ús d'aquesta llengua en cadascuna de les línies estratègiques.

Cada línia estratègica inclou un conjunt d'objectius i actuacions que es descriuen a continuació.

Línia estratègica 1: Fomentar l'ús social del català

Objectiu 1: Augmentar el coneixement del català de la població adulta de Catalunya en un context de foment de l'aprenentatge de les llengües més rellevants per a la promoció social de les persones

1.1 Promoure la signatura, per part dels agents interessats (sindicats i patronals, entitats, col·lectius, agents socials, organitzacions, etc.), d'un acord nacional per les habilitats lingüístiques a Catalunya, amb l'objectiu de fomentar el diàleg social i d'assolir un consens bàsic pel que fa a la conveniència de garantir un bon coneixement del català, el castellà —i l'aranès a l'Aran—, de l'anglès i d'una altra llengua estrangera, així com els mitjans per aconseguir-ho.

1.2 Reforçar, ampliar i universalitzar les polítiques tendents a facilitar i garantir l'aprenentatge de la llengua catalana a la població nouvinguda i a totes les persones residents a Catalunya que encara no en tenen un nivell de competència suficient.

Actuacions:

- a) Posar a disposició de la societat en general el curs de català en línia Parla.cat, desenvolupat conjuntament per la Secretaria de Política Lingüística, l'Institut Ramon Llull i el Consorci per a la Normalització Lingüística (d'ara endavant, CPNL), la primera fase del qual estarà disponible el curs 2007-2008.
- b) Reforçar substancialment, especialment a través del CPNL, la capacitat d'acolliment lingüístic de la població nouvinguda, en col·laboració amb la Secretaria d'Immigració del Departament d'Acció Social i Ciutadania, i participar en la implementació del model universal d'acolliment a Catalunya que definirà la futura llei d'acollida, la qual ha d'establir també els elements bàsics de l'ensenyament del català i del castellà a les persones nouvingudes.
- c) Continuar desenvolupant l'acolliment lingüístic i d'altres actuacions experimentals, i incrementar el nombre de cursos, activitats i alumnes del CPNL. Per mitjà de recursos propis i amb la cooperació —si s'escau— del patrocini

empresarial o financer, incrementar els recursos informàtics i audiovisuals que ofereixen les instal·lacions del CPNL. Singularment, cal augmentar les oportunitats d'acollida en les poblacions que són capital de comarca i en les que tenen índexs més elevats de població nouvinguda, en col·laboració amb els departaments interessats.

- d) Definir, amb la col·laboració dels departaments, associacions i ens locals implicats, plans pilot d'acolliment específics per fomentar la percepció de la necessitat d'aprendre català entre les persones que arriben a Catalunya, i especialment entre els col·lectius que no són encara usuaris habituals dels cursos de llengua catalana i sobretot entre els que presenten necessitats especials, a causa de la distància entre els sistemes lingüístics i de les singularitats de la seva situació laboral: persones d'origen xinès, magribí, paquistanès, etc.
- e) Dissenyar, singularment a través del CPNL, estratègies de dinamització dels sectors emergents, com ara les associacions d'immigrants, i consolidar les estratègies que ja s'han experimentat en sectors tradicionals però que encara necessiten atenció, com ara les associacions de mares i pares d'alumnes dels centres educatius.
- f) Col·laborar amb les iniciatives del Servei d'Ocupació de Catalunya, la Secretaria per a la Immigració, els sindicats i les entitats, en totes les actuacions de formació en llengua catalana en els països d'origen de les treballadores i treballadors immigrants.
- g) Treballar, conjuntament amb els departaments implicats, per incorporar adequadament l'aprenentatge de la llengua catalana a la formació contínua i ocupacional.
- h) Reforçar la capacitat d'oferta de formació en aranès a la població que arriba a l'Aran, en col·laboració amb el Consell General d'Aran.

1.3 Incrementar substancialment el compromís de la Generalitat de Catalunya a l'hora de dur a terme polítiques actives de foment del coneixement i l'ús de la varietat aranesa de la llengua occitana, oficial a Catalunya i pròpia de l'Aran, en col·laboració amb el Consell General d'Aran, sens perjudici de les seves competències.

Actuacions:

- a) Definir, conjuntament amb l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, les necessitats de formació en aranès a les administracions catalanes.
- b) Donar suport, en col·laboració amb els departaments corresponents, a iniciatives de creació audiovisuals que afavoreixin un increment de l'oferta en llengua occitana, especialment adreçades al sector infantil i juvenil aranès.
- c) Subvencionar iniciatives per al foment del coneixement i de l'ús de l'aranès.
- d) Completar l'execució del projecte de traducció automàtica català-occità-català i castellà-occità-castellà, difondre'n l'existència i facilitar-ne l'ús.

Objectiu 2: Incrementar l'associació de valors positius a l'ús del català com a llengua moderna i útil per a la promoció social a Catalunya

2.1 Promoure la sensibilització de les persones que viuen a Catalunya envers els valors de les llengües i del seu coneixement, i continuar fomentant les comunicacions orals espontànies i informals en català, a fi de reduir el desequilibri existent entre el coneixement i l'ús d'aquesta llengua.

Actuacions:

- a) Dissenyar un pla de comunicació dels objectius i mètodes de la política lingüística a Catalunya i de les seves actuacions, que emfasitzi el prestigi i els valors del patrimoni cultural i lingüístic, que divulgui la utilitat de l'aprenentatge de llengües per a la promoció i la cohesió socials i la seva condició d'estratègica per a qualsevol país que vulgui garantir la igualtat d'oportunitats i afavorir la inclusió social de tots els grups de població; necessària per assegurar la igualtat

- d'oportunitats de totes les llengües oficials, i útil perquè la convivència de diferents llengües sigui percebuda com una situació positiva.
- b) Dissenyar, conjuntament amb el Consell General d'Aran, una campanya de foment del coneixement i l'ús de la varietat aranesa de la llengua occitana.
  - c) En cooperació amb el Consell General d'Aran, planejar l'execució d'un pla pilot —a l'Aran i en aranès— del programa “Voluntaris pera lengua”.
  - d) Incrementar substancialment les actuacions de la Secretaria de Política Lingüística i del CPNL per tal que —en col·laboració amb les entitats de la societat civil, la Secretaria per a la Immigració, els departaments de la Generalitat implicats, els col·lectius d'immigrants, els sindicats, etc.— sigui possible augmentar l'impacte del programa “Voluntaris per la llengua” i estendre'l més a aquelles persones que tenen uns coneixements bàsics de català i que desitgen practicar-lo, independentment de si assisteixen o no a classes per aprendre'l.
  - e) Consolidar el programa “Establiments col·laboradors” a tot el territori i desenvolupar diferents metodologies de treball per a diferents tipologies d'establiments que poden ser col·laboradors, a més dels comerços.

2.2 Continuar treballant per desenvolupar estratègies de foment de l'ús del català entre la joventut catalana, parant especialment atenció als productes i serveis relacionats amb el lleure i la generació d'imatges positives i de referències dinàmiques i no institucionalitzades del català com a llengua col·loquial i de la vida quotidiana.

Actuacions:

- a) A partir dels valors positius associats a la imatge de la Queta i tenint en compte la seva popularitat i els missatges de les campanyes “Dóna corda al català” i “El català va amb tu”, continuar desenvolupant estratègies de foment de l'ús de la llengua catalana, especialment en l'àmbit dels usos lingüístics de la joventut, posant l'èmfasi en el seu entorn més habitual i prenent en consideració les conclusions dels darrers estudis realitzats.

- b) Promoure la creació d'una ponència en el Consell Social de la Llengua Catalana, que elabori una proposta de treball relativa al punt anterior i proposar al Consell Nacional de la Joventut que realitzi un debat similar.
- c) Impulsar les ofertes de lleure juvenil en català amb mesures d'estímul a les iniciatives sorgides de la societat civil i de suport al llançament de nous productes en català per al lleure infantil i juvenil.

Objectiu 3: Fer més fàcil l'ús del català

3.1 Promoure el desenvolupament de recursos i eines d'enginyeria lingüística per al català —com ara traductors automàtics, correctors gramaticals, eines de gestió terminològica, un banc d'enregistraments de veu, etc.— i alliberar recursos per a programari lliure, per posar a disposició de la ciutadania i de les empreses.

Actuacions:

- a) Desenvolupar i implementar un portal web en què s'oferiran els principals recursos i eines lingüístiques disponibles en línia, un sistema automatitzat d'autoservei per a la resolució de consultes lingüístiques i també la possibilitat de fer consultes de manera personalitzada per mitjà d'una bústia de correu web i un número de telèfon de pagament.
- b) Continuar donant suport al desenvolupament de recursos bàsics d'enginyeria lingüística, com ara el banc d'enregistraments de veu, perquè la llengua catalana sigui present en els avenços tecnològics que requereixen recursos lingüístics.
- c) Ampliar el servei de traducció automàtica amb els parells català-alemany, català-occità i castellà-occità.
- d) Iniciar els estudis previs per al desenvolupament de futurs concursos públics per a l'adjudicació de nous productes de traducció automàtica.
- e) Implementar i difondre el corrector ortogràfic i gramatical de català.

3.2 Iniciar el desplegament de les polítiques necessàries per desenvolupar la reforma introduïda, en matèria d'ordenació lingüística, per l'Estatut de Catalunya de 2006: drets i deures, principis rectors, poder judicial, competències, desplegament de l'oficialitat de la varietat aranesa de la llengua occitana, etc.

Actuacions:

- a) Estudiar l'abast de la reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol) en matèria lingüística i sobre les possibilitats d'actuació que se'n deriven, especialment per a la Generalitat de Catalunya. D'entrada, el Govern enviarà al Parlament, durant l'any 2007, sengles projectes de llei: un de referit al nou estatut de la llengua occitana a l'Aran i un altre de reconeixement i foment de la llengua de signes catalana (LSC).

3.3 Promoure mesures legislatives i d'altra índole que despleguin efectivament el reconeixement constitucional de la realitat plurilingüe d'Espanya, i fer un seguiment rigorós de l'aplicació de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries, en col·laboració amb Euskadi i Galícia, i amb altres governs autònoms de territoris amb llengua pròpia.

Actuacions:

- a) Signar un conveni de col·laboració en matèria de política lingüística entre els governs de Catalunya, Euskadi i Galícia, amb la finalitat, entre altres, de contribuir a la normalització del reconeixement de la realitat plurilingüe d'Espanya i de fer un seguiment rigorós de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries.

3.4 Continuar participant en l'esforç del conjunt del Govern per aconseguir que el català esdevingui llengua oficial europea, amb caràcter general.

Actuacions:

- a) La Secretaria de Política Lingüística ha de representar Catalunya, ha de liderar la creació de xarxes europees per a la gestió del plurilingüisme i ha d'obrir noves vies de cooperació i intercanvi tecnològic, educatiu, etc., amb entitats polítiques no independents que tenen una llengua pròpia oficial (Quebec o Flandes) i amb estats europeus com ara Luxemburg, Dinamarca, els Països Baixos o les repúbliques bàltiques, que comparteixen les dificultats de fer viables llengües amb una demografia mitjana, en una societat moderna i amb una economia avançada, i de compaginar-les amb l'ús d'una altra o unes altres llengües d'abast internacional.

Línia estratègica 2: Fer de la política lingüística una política transversal

Objectiu 1: Promoure el català a l'àmbit del treball, la justícia i entre les persones nouvingudes

1.1 Impulsar i desenvolupar, conjuntament amb les administracions i departaments interessats, un ampli conjunt d'actuacions de foment del coneixement i l'ús de la llengua catalana —i de la varietat aranesa de la llengua occitana, a l'Aran— en tres sectors estratègics: el món del treball (i especialment l'hostaleria, el comerç, l'atenció a les llars, la salut, etc.), l'àmbit judicial i el de la nova immigració.

Actuacions:

- a) Definir plans pilot d'acolliment lingüístic i plans específics de formació en els sectors estratègics del món del treball, especialment a través del CPNL, en col·laboració amb el Departament de Treball, el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, el Departament d'Educació, els sindicats i les organitzacions empresarials.
- b) Garantir que la formació en llengua catalana, igual que la formació en llengua castellana, sigui sempre present en tots els plans d'acolliment lingüístic per a adults que es dissenyin des dels diferents departaments de la Generalitat i des de les administracions locals.
- c) Desenvolupar actuacions continuades en els sectors estratègics del món del treball, en col·laboració amb els departaments, organitzacions i empresariat implicat, que fomenti el desig d'aprendre la llengua catalana i d'usar-la.
- d) En cooperació amb el Departament de Treball, sindicats i organitzacions empresarials, planificar i impulsar fórmules que permetin incorporar l'aprenentatge del català en el lloc de treball i durant l'horari laboral, especialment en el cas de les persones que arriben de fora de Catalunya.

- e) En col·laboració amb els departaments interessats, aprofundir en els mecanismes d'implicació del sector empresarial per fomentar també la formació en llengua catalana en el món del treball, i dissenyar plans pilot sectorials.
- f) Promoure la integració del respecte per la diversitat lingüística i per l'ús de la llengua catalana en les polítiques de responsabilitat social de les empreses.
- g) Prioritzar, pel que fa a les subvencions concedides per la Secretaria de Política Lingüística, les iniciatives per al foment de les comunicacions orals espontànies i informals en els àmbits estratègics esmentats.
- h) En col·laboració amb el Departament de Justícia i amb els diversos agents del món judicial, engegar un procés de debat i anàlisi que permeti fixar les bases del que hauria de ser un pacte transversal per a l'ús de les llengües oficials en el món de la justícia.

1.2 Promoure eficaçment la implicació de totes les administracions catalanes, de les empreses i de les entitats de la societat civil, en la planificació lingüística dels sectors descrits com a estratègics; crear nous àmbits de coordinació, i adequar a les noves necessitats de la societat catalana els espais i instruments de col·laboració existents.

Actuacions:

- a) Completar la reforma del CPNL per tal de garantir-ne el finançament, l'adaptabilitat i la flexibilitat de gestió, imprescindibles per optimitzar l'acompliment de les seves dues funcions essencials —l'ensenyament del català a persones adultes (tant autòctones com nouvingudes) i la dinamització, d'acord amb les circumstàncies del territori en què actuen els diversos centres de normalització lingüística—, i incrementar els convenis i les actuacions compartides amb les diverses administracions.
- b) Donar resposta a les demandes del Consell Social de la Llengua Catalana, a fi de reforçar i fer més eficaç la seva funció d'assessorament, consulta i participació social en la política lingüística de la Generalitat de Catalunya.
- c) Conjuntament amb els departaments implicats, ens locals, entitats i organitzacions implicades, constituir, com a entitat coordinadora, una mesa per a l'ensenyament de llengües a la població adulta de Catalunya.

- d) En cooperació amb la Direcció General de Recerca, reprendre el projecte de creació del Centre de Gestió del Plurilingüisme i del Centre de Recerca en Enginyeria Lingüística, projectes ambdós que han de ser liderats pels principals grups universitaris de recerca de l'àmbit catalanoparlant.
- e) Planificar els estudis necessaris per definir, desenvolupar i avaluar els objectius estratègics marcats, i continuar col·laborant amb els centres d'estudis i grups de recerca existents, i amb els que puguin crear-se, d'acord amb allò previst en el punt anterior.

1.3 Reforçar substantivament la transversalitat de les polítiques lingüístiques públiques i millorar-ne tant la planificació com la realització, especialment en els sectors descrits com a estratègics.

Actuacions:

- a) Continuar vetllant per l'aplicació i l'extensió de l'Acord de Govern de 30 de novembre de 2004, pel qual s'incorporaven clàusules lingüístiques en la contractació pública, les subvencions, els crèdits i els avals atorgats per la Generalitat, amb la voluntat d'estendre aquesta pràctica a altres administracions que actuen a Catalunya. L'objectiu és incrementar el pes de la demanda de productes i de serveis per part del sector públic, pels efectes indirectes que té sobre la presència del català en l'activitat econòmica, l'etiquetatge, la prestació de serveis, etc.
- b) Treballar conjuntament amb els departaments de la Generalitat i a través del CPNL per dissenyar i planificar polítiques d'actuació sectorial que estiguin coordinades des del disseny fins a l'execució, per tal de garantir l'efectivitat i la rendibilitat dels recursos i contribuir a la millora de la informació i del servei al públic destinatari.
- c) Treballar conjuntament amb les administracions locals, per tal de desenvolupar actuacions específiques dins les polítiques municipals en els sectors estratègics.

Objectiu 2: Reforçar l'espai comunicatiu del català en el seu àmbit lingüístic

2.1 Participar, en allò que pertoqui a la Secretaria de Política Lingüística, en la creació d'un espai comunicatiu, cultural i econòmic en l'àmbit dels territoris d'expressió lingüística catalana, i especialment per tal de superar les barreres per a la recepció dels senyals de ràdio i televisió, i per incrementar la freqüència i la intensitat dels contactes de tota mena entre Catalunya, la Franja, el País Valencià, les Illes Balears i Pitiüses, la Catalunya del Nord i l'Alguer.

Actuacions:

- a) Desenvolupar, en estreta col·laboració amb el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i amb la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (d'ara endavant, CCRTV), un nou marc estratègic que reforci el cinema en català i el cinema doblat o subtitulat en català, en tots els seus formats: exhibició, emissió televisiva, DVD, etc. Aquest marc es definirà progressivament, d'acord amb les prioritats estratègiques del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i amb els projectes de la CCRTV.

2.2 Reforçar la cooperació institucional i cercar noves oportunitats de cooperació i diàleg amb les diferents administracions dels territoris d'expressió lingüística catalana.

Actuacions:

- a) Col·laborar amb l'Institut Ramon Llull i amb altres departaments del Govern en el disseny i la implementació d'un projecte de divulgació de la llengua i la cultura catalanes, específicament ideat per al conjunt de l'Estat espanyol i tenint en compte la seva diversitat lingüística i el reconeixement constitucional d'aquesta diversitat.
- b) Participar en el disseny i en la realització d'actuacions de foment del coneixement i de l'ús de la llengua catalana a la Catalunya del Nord, a través

de l'impuls de la Casa de la Generalitat i en cooperació amb les administracions i entitats interessades.

- c) Participar en el disseny i en la realització d'actuacions de foment del coneixement i de l'ús de la llengua catalana a l'Alguer, en cooperació amb les administracions i entitats interessades i prenent com a punt de partida el reconeixement de la diversitat lingüística en la legislació sarda i italiana.